

på forskellige tidspunkter, således at det kunne være overordentlig vanskeligt at fastslå, hvad en virksomheds normale arbejdstid er. Der gælder således ofte forskellig arbejdstid for arbejderne i den egentlige produktion, for forberedende og afsluttende arbejder og for reparatører eller rengøringspersonale, ligesom det er en selvfølge, at kuske og chauffører i de industrivirksomheder, der distribuerer varer direkte til handlende, eventuelt må kunne arbejde længere.

Til alle disse forhold må en arbejderbeskyttelseslovgivning tage hensyn, og vi må bestemt modsætte os fastsættelsen af et vilkårligt og uden hensyn til det praktiske livs krav bestemt tidspunkt, på hvilket alt arbejde om lørdagen skal ophøre.

Med hensyn til det i forslaget § 36 indeholdte forbud mod at arbejde fra normal arbejdstids ophør om lørdagen til kl. 6 den påfølgende mandag har vi udover de indvendinger, der fra arbejdsgiverside har været gjort i arbejdsrådets betænkning, fundet det påkrævet særlig at understrege de vanskeligheder, der kunne opstå med hensyn til havnearbejdet. Selvom det egentlige havnearbejde — som af arbejdsgiverrepræsentanterne foreslået — holdes udenfor loven, vil spørgsmålet om adgangen til at arbejde indenfor det forannævnte tidspunkt opstå med hensyn til de chauffører, kuske, lager- og pakhusarbejdere o. lign., som arbejder i forbindelse med havnearbejdet.

Vi kan endvidere ikke føle os tilfredsstillet ved den i § 36, stk. 2, nr. 2, indførte bestemmelse, idet det må anses for påkrævet, at dagbladene arbejder på søn- og helligdage indtil kl. 9 morgen og fra kl. 20 aften, såfremt dagbladene fortsat skal kunne udkomme søn- og helligdage samt den påfølgende hverdag og bringe nyhedsstof, officielle og kommercielle meddelelser m. v. så tidligt om morgenen, at bladene også i fremtiden kan bevare deres store betydning for det daglige samfundsliv og samfundsproduktionens uhindrede opretholdelse.

I overensstemmelse med vore bemærkninger ad lovforslagets § 32 bør det være en selvfølge, at der må være adgang til en rationel udnyttelse af maskiner og apparater i de timer af søn- og helligdagsdøgnet, hvor der kan arbejdes i dagbladet, således at de pågældende arbejdere kan beskæftiges ved fremstilling af periodiske blade, skrifter og almindeligt bogtrykkerarbejde, når der ikke er tilstrækkeligt arbejde ved den egentlige dagbladsfremstilling.

Hvad specielt angår tidspunktet for aftenarbejdets påbegyndelse på søn- og helligdage, skal vi bemærke, at sætningen af de københavnske dagblades mandagsudgaver som følge af fabriklovgivningens forbud mod arbejdets påbegyndelse før kl. 22 og avis-togenes afgangstider er begrænset til at skulle finde sted indenfor et ganske utilstrækkeligt tidsinterval på 1½ time fra kl. 22 til kl. 23.30.

Det overordentlig stærkt forcerede arbejdstempo i dagbladene er urimeligt og uholdbart og bør derfor afhjælpes ved lovmæssig adgang til at lade aftenarbejde på søn- og helligdage foregå i tiden fra kl. 20, og vi anser det ikke for tilstrækkeligt med en af socialministeriet fastsat retningslinie.

Konklusionen af ovenstående bliver således, at vort principale krav må være, at de omhandlede paragraffer udgår som fuldstændig praktisk uigennemførlige, subsidiært at døgndriftslovens bestemmelser og den hidtil gældende fabriklovs bestemmelser bibeholdes, at § 35 i forslaget udgår, samt at den foreslåede affattelse af §§ 36 og 37 udgår og erstattes med følgende:

„I de af afsnit III omfattede virksomheder skal arbejdet ophøre i mindst 24 samlede timer indenfor et tidsrum, som ligger mellem kl. 24 dagen før en af folkekirkens søn- og helligdage og kl. 6 den efterfølgende hverdag.

Fra denne regel undtages dog:

- a. Virksomheder, som efter deres natur kun kan drives på bestemte tider af året, eller som er afhængige af elementære drivkræfter eller andre uregelmæssigt virkende forhold, herunder sæsonforbrug, uregelmæssig varefremkomst o. a. Arbejderne skal i så fald have mindst halvdelen af årets søndage fri.
- b. Virksomheder, som må holdes i uafbrudt eller daglig drift af hensyn til:
 1. Opretholdelse af samfundets nødvendige funktioner — herunder transportvirksomhed, losning og lastning og alt hermed i forbindelse stående arbejde, også kontorarbejde — samt de for sådanne virksomheders drift nødvendige vedligeholdelses- og reparationsarbejder.
 2. Befolkningens forsyning med daglige fornødenheder — herunder alt arbejde i dagbladsvirksomheder i tiden indtil kl. 9 søndag morgen og efter kl. 20 søndag aften